

LEIRFJORD KOMMUNE

Landbruks- og matdepartementet

Saksnr.	Arkivkode	Saksbehandler	Deres ref.	Dato	Gradering
14/865-6	V60	GRI	14/1567	05.01.2015	

MELDING OM POLITISK VEDTAK - HØRING - OPPHEVING AV KONSESJONSLOVEN OG BOPLIKT

Kommunestyret har i møte 17.12.2014, sak 59/14 fattet følgende vedtak:
Leirfjord kommune er uenig i at konsesjonsloven fjernes.

Leirfjord kommune mener at konsesjonsloven med boplikten må videreføres. Forslaget til oppheving av lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven) må derfor ikke godkjennes.

Leirfjord kommune mener konsesjonsloven og boplikt er viktig for å opprettholde familielandbruket og spredt bosetting.

Det nære forholdet mellom eier-bruker, er viktig for å holde dyrka jord i god hevd. Kommunen tror i motsetning til det som er anført i høringsnotatet, at en fri omsetning av landbrukseiendommer ikke vil gjøre det lettere for interessert ungdom å komme seg inn i landbruksnæringen.

Fjerning av konsesjonsloven og boplikten vil kunne gi ei utvikling mot et leilendingssystem i norsk landbruk. Leirfjord kommune ber derfor om at det ikke gjøres endringer i konsesjonsloven og boplikten som foreslått i høringsnotat av 15. oktober 2014.

Saksutredningen som ligger til grunn for vedtaket følger vedlagt.

Med hilsen

Arne J. Grimstad Blyseth
Jordbrukssjef

Kopi:

Postadresse
Leirfjord kommune
8890 Leirfjord
Telefon 75 07 40 00

Besøksadresse
Kommunehuset
Leland
Telefaks 75 07 40 01

E-postadresse
postmottak@leirfjord.kommune.no
Hjemmeside
www.leirfjord.kommune.no

Organisasjonsnr. NO 945034572 MVA
Innbet. av skatt: Bankgiro 6345.06.18227
Kommunekassen: Bankgiro 4540.05.00103

LEIRFJORD KOMMUNE

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

OPPHEVING AV KONSESJONSLOVEN OG BOPLIKT

Saksbehandler: Arne J. Grimstad Blyseth

Arkivsak: 14/865-5

Arkivkode: V60

Klageadgang: Nei

Saksnr.:   **Utvalg**

Møtedato

71/14   Plan- og næringsutvalget

25.11.2014

59/14   Kommunestyret

17.12.2014

OPPHEVING AV KONSESJONSLOVEN OG BOPLIKT

Administrasjonssjefens innstilling:

Alternativ 1:

Leirfjord kommune er uenig i at konsesjonsloven fjernes.

Leirfjord kommune mener at konsesjonsloven med boplikten må videreføres. Forslaget til oppheving av lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven) må derfor ikke godkjennes.

Alternativ 2:

Leirfjord kommune er enig i at lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven) kan oppheves.

Behandling/vedtak i Plan- og næringsutvalget den 25.11.2014 sak 71/14

Behandling:

Administrasjonssjefens innstilling pkt 1 enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Leirfjord kommune er uenig i at konsesjonsloven fjernes.

Leirfjord kommune mener at konsesjonsloven med boplikten må videreføres. Forslaget til oppheving av lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven) må derfor ikke godkjennes.

Behandling/vedtak i Kommunestyret den 17.12.2014 sak 59/14

Behandling:

Kay Rune Nersund fremmet følgende forslag til vedtak:

Administrasjonssjefens alternativ 2 vedtas:

Leirfjord kommune er enig i at lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven) kan oppheves.

Magnar Johnsen fremmet følgende tillegg til plan- og næringsutvalgets innstilling:

Leirfjord kommune mener konsesjonsloven og boplikt er viktig for å opprettholde familielandbruket og spredt bosetting.

Det nære forholdet mellom eier-bruker, er viktig for å holde dyrka jord i god hevd.

Kommunen tror i motsetning til det som er anført i høringsnotatet, at en fri omsetning av landbrukseiendommer ikke vil gjøre det lettere for interessert ungdom å komme seg inn i landbruksnæringen.

Fjerning av konsesjonsloven og boplikten vil kunne gi ei utvikling mot et leilendingssystem i norsk landbruk. Leirfjord kommune ber derfor om at det ikke gjøres endringer i konsesjonsloven og boplikten som foreslått i høringsnotat av 15. oktober 2014.

Ved votering ble Magnar Johnsens forslag vedtatt med 17 mot 2 stemmer. Mindretallet stemte for Kay Rune Nersunds forslag.

Vedtak:

Leirfjord kommune er uenig i at konsesjonsloven fjernes.

Leirfjord kommune mener at konsesjonsloven med boplikten må videreføres. Forslaget til oppheving av lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven) må derfor ikke godkjennes.

Leirfjord kommune mener konsesjonsloven og boplikt er viktig for å opprettholde familielandbruket og spredt bosetting.

Det nære forholdet mellom eier-bruker, er viktig for å holde dyrka jord i god hevd. Kommunen tror i motsetning til det som er anført i høringsnotatet, at en fri omsetning av landbrukseiendommer ikke vil gjøre det lettere for interessert ungdom å komme seg inn i landbruksnæringen.

Fjerning av konsesjonsloven og boplikten vil kunne gi ei utvikling mot et leilendingssystem i norsk landbruk. Leirfjord kommune ber derfor om at det ikke gjøres endringer i konsesjonsloven og boplikten som foreslått i høringsnotat av 15. oktober 2014.

Saksutredning:

Innledning:

Dagens konsesjonslov med regler om boplikt kom i 1974. Landbruks- og matdepartementet har sendt ut på høring forslag om å fjerne konsesjonsloven med tilhørende endringer i odelslova. Høringsfristen er 15. januar 2015. En evt. fjerning av konsesjonsloven betyr også at boplikten på landbrukseiendommer forsvinner.

Hovedargumentet for å fjerne konsesjonsloven, er at det skal styrke den private eiendomsretten, og enklere å få omsatt eiendom mellom private. Regjeringen har i sin politiske plattform understreket at regjeringen vil styrke bondens rett til å disponere over sin egen eiendom i tråd med egne valg og prioriteringer. Andre viktige mål for regjeringen er enklere regler, mindre byråkrati og en effektiv og moderne forvaltning, jfr. For øvrig kapittel 5 i høringsforslaget.

Landbrukseiendommene i Leirfjord.

I Leirfjord er de mellom 10-15 søknader om konsesjon hvert år. I forbindelse med konsesjonsbehandlingen skal også vilkår om boplikt vurderes. Boplikten er vanligvis 5 år. Ellers kan landbrukseiendom overtas konsesjonsfritt fra nær familie, men hvor det for eiendommer med mer enn 25 dekar jordbruksareal (fulldyrka+overflatedyrka) påhviler boplikt. De som da ikke kan eller vil bosette seg innen ett år, må da søke konsesjon med begrunnelse for hvorfor eiendommen ikke kan bebos.

Ellers behandler kommunen egenerklæringer om konsesjonsfrihet før tinglysing, hvor vi fører kontroll med om ervervet er konsesjonsfritt. For landbrukseiendommer føres det også kontroll med at landbrukseiendommer med flere tilhørende grunneiendommer(driftsenhet, jfr jordloven §12), på samme eier, ikke splittes opp på mindre driftsenheter/flere eiere. De må i så fall behandles som deling av driftsenhet etter jordloven. Der er hovedregelen i Leirfjord at slik deling må gagne landbruksnæringa (f.eks salg av tilleggsjord), og ikke den private eiendomsretten alene.

Nedenfor vises oversikt over landbrukseiendommer i Leirfjord med og uten boplikt i henhold til dagens konsesjonslov (tall fra 2013).

Bosetting Landbrukseiendommer	Adresse	Adresse	Bosted
	Antall	Leirfjord	Annen pl
Boplikteiendommer	215	194	21
(Fulldyrka+overflatedyrka jord <u>over</u> 25 dekar)			
Eiendommer uten boplikt	184	72	112
(Fulldyrka+overflatedyrka jord <u>under</u> 25 dekar)			
			gjsnitt
Sum eiendommer	399	266	133
			66,7%

Tabell viser antall landbrukseiendommer og bosetting på eiendommen eller annen kommune.

Nedenfor vises oversikt over landbrukseiendommer med deres jordbruksareal (tall fra 2013)

Jordbruksareal	Dekar	Antall Eiendommer	Areal gj.snitt
Samlet jordbruksareal boplikteiendommer	21 540	215	100,19
Fylldyrka+overflatedyrket+innmarksbeite			
Samlet jordbruksareal eiendommer <u>uten</u> boplikt	2 483	184	13,49
Fylldyrka+overflatedyrket+innmarksbeite			
Samlet jordbruksareal	24 023		

Stor andel av boplikteiendommene i Leirfjord er bosatt. De som bor andre steder har i hovedsak oppfylt sin boplikt tidligere. For de små landbrukseiendommene uten boplikt er under halvparten (39%) bosatt i Leirfjord. En enkel antakelse fra dette, er at eiendommer med boplikt fører til at flere bosetter seg i kommunen og/eller tilpasser seg lovens regler.

Gjennom konsesjonsloven har samfunnet muligheten til å styre omsetningen, spesielt av landbrukseiendommer, bla. for å styrke landbruksnæringa. Landbruksnæringa i Leirfjord er

avhengig av leiejord. De aktive bøndene i Leirfjord har i gjennomsnitt ca 45% leiejord. Selv om det i jordloven er driveplikt på all jord, og at grunneier må leie bort jorda si hvis han/hun ikke skal drive den selv, er det behov for å styrke eget jordgrunnlag. Ved fri omsetning av landbrukseiendommer er det ikke gitt at bøndene er de som får tilbudet om å kjøpe tilleggsjord.

Kommunen sin håndtering av dagens lovverk ut fra de mål som ligger til grunn, vurderes som tilfredsstillende. Skulle konsesjonsloven oppheves, og kontrollen med omsetningen av landbrukseiendommer fjernes, vil det likevel være behov i forkant av et eierskifte å føre kontroll med at landbrukseiendommer ikke splittes opp på mindre enheter.

En ser for øvrig poenget med at en ikke alene kan bruke konsesjonsloven til å påvirke hvor folk f.eks skal bo. Det handler også om å utvikle attraktive lokalsamfunn, noe som kan være en større utfordring i mange distriktskommuner.

Det er ikke gitt alternativ innstilling i saken. Disse to to alternative høringsuttalelser kan danne grunnlaget for den politiske debatten.

Vedlegg:

Høringsbrev

Høringsnotat